

Kokousmuistio 7.10.2020

Kokous: 43th Meeting of the Focal Point (FP) network
Paikka: verkko (TEAMS)
Aika: 23–24.9.2020
Osallistuja: Kirsi-Maarit Siekkinen, Ruokavirasto
Lisätietoja: <http://www.efsa.europa.eu>

Tiivistelmä

43. FP -kokous järjestettiin TEAMS -verkkokokouksena. Puheenjohtajana toimi EFSA:n Victoria Villamar. Osallistujia oli kokouspäivinä ”langoilla” kaiken kaikkiaan reilut 50 henkilöä. Kokouksen päähuomio keskittyi AF foorumin tukitoimiin sekä FP- lisätehtäviin. Kokouksessa kuultiin myös esitys digitaalisista ekosysteemeistä. Lisäksi kokouksessa käytiin läpi edellisenä päivänä järjestettyä kriisiharjoitusta, johon osallistuivat myös monien maiden FP -varajäsenet maidensa FP:n ohella. Kaikki kokouksessa pidetyt esitykset löytyvät EFSA:n sivuilta. Katso ne [tästä](#).

Kokouksen kulku

Drago Marojevic EFSAsta kertoi jatkossa **FP -kokousten asialistalla olevan kolme pysyvää aihetta:** AF -tukitoimet, eri teema-aiheista järjestetyt keskustelut sekä parhaiden käytäntöjen & kokemusten jakaminen FP -tehtävien toteuttamisesta. Virallisten FP-kokousten rinnalla jatketaan myös vapaaehtoisia kuukausittaisia seurantakokouksia. FP -verkostolle ollaan myös valmistelemassa omaa toimintapuitedokumenttia (TOR).

Ennen kokousta EFSA tiedusteli mahdollisia muutoksia FP -lisätehtävien toteutukseen (*Mid-term check on execution of the tasks*). Lähes 80% (FI mukaan lukien) ilmoitti aikovansa toteuttaa lisätehtävät alkuperäisen suunnitelman mukaisesti. EFSA kertoi, että FP:t voivat loppuvuoden aikana informoida EFSAa, mikäli jonkun lisätehtävän toteuttaminen näyttää epätodennäköiseltä.

Poikkeusolot ovat vaikuttaneet EFSA:n EUFORA- riskinarviointikoulutusohjelmaan, jonka opetus on siirretty kokonaan verkkoon. Lisäksi koulutettavat eivät kaikissa tapauksissa ole päässeet harjoitteluorganisaatioihinsa fyysisesti paikan päälle.

Seuraavaksi käsiteltiin edellisenä päivänä järjestettyä **kriisiharjoitusta**. Ennakkotehtävänä FP:t olivat pohtineet mm. kuinka he voisivat konkreettisesti auttaa EFSAa ja muita maita kriisitilanteissa. Useiden maiden FP:t eivät osallistuneet maissaan kriisien hoitoon tai siihen varautumiseen, mutta koulutus katsottiin siitä huolimatta hyödylliseksi ja se sai osallistujilta positiivista palautetta.

EFSA kertoi mm. haasteista, joita se on kohdannut useisiin maihin levinneiden kriisitapausten hoidossa. EFSA on julkaissut elintarviketurvallisuuden varmistamiseksi oheistuksen käytännönjärjestelyistä ja tehokkaasta reagoinnista tapauksissa, jotka edellyttävät siltä kiireellistä neuvontaa "[EFSA procedures for responding to urgent advice needs](#)". Ohjeistossa FP:t ovat kytketty AF:n ja viestintäverkoston ohella EFSA:n tueksi, joiden kautta tietoa EFSAsta jäsenmaitiin jaetaan ja vaihdetaan. Tarkoitus on edelleen parantaa tehokasta yhteistyötä ja nopeaa tietojen vaihtoa EFSA:n, jäsen- ja ehdokasmaiden välillä myös elintarvike- ja rehu selkkausten yhteydessä. FP:t kommentoivat, ettei ohjeisto selitä riittävästi FP:n roolia eri kriisitilanteissa ja toivoi asiaa selkeyttävien mahdollisten päällekkäisten tietovirtojen välttämiseksi huomioiden viralliset tiedonvaihtokanavat.

Kriisiharjoituksessa kolmen maan FP:t esittelivät maissaan esiintyneitä kriisitapauksia (AU: ympäristön heksaklooribentseeni -saastuminen 2014, IT: korkeapatogeeninen lintuinfluenssa siipikarjatiljoilla 2017–2018, NO: hirvieläinten näivetystauti CWD poroissa ja kahdella hirvellä 2016) ja kertoivat miten niissä oli onnistuttu ja missä oli ollut haasteita. Kriisiharjoituksen lopuksi järjestettiin pienryhmätyöskentely kuvitteellisesta aiheesta "What if COVID-19 had been a foodborne outbreak?" FI:n kanssa samassa ryhmässä työskentelivät FR, BG, NL, HU ja TR.

Seuraavaksi EFSA:n Stef Bronzwaer kertoi joulukuulle suunnitellun **RARA tapahtuman siirtyvän ensi kesään**, jolloin tapahtuma järjestetään Lissabonissa (PT) FP- ja AF -kokousten yhteydessä. Pohdittiin ääneen pitäisikö EURAA -katalogi kansallisista rahoitusmahdollisuuksista (*EURAA – Funding opportunities across the EU and Member States – overview of opportunities covering Food Sciences topics offered by MS*) päivittää. NO esitteli seuraavaksi käytännön esimerkin kansallisen rahoitusmuodon käytöstä NO ja PL yhteisprojektiin. FP:lle jaettiin myös [lista](#) EFSA:lle ja mahdollisesti FP:lle relevanteista [COST](#) -verkostoista.

Sitten Claudia Heppner EFSAsta juoksutti läpi **SPIDO-hankkeen sisältöä** (koskien mm. tietojen jakamista, tietoaukkojen paikkaamista, kapasiteetin kasvattamista ja uusien menetelmien käyttöönottoa). SPIDO -hankkeet ovat suuria, usean kumppanin teemakohtaisia usean vuoden projekteja (> 2 vuotta). Hankkeiden aihealueet tulevat vaihtelevaan kulloisenkin tarpeen mukaan. Liikkeelle on lähdetty neljällä teemalla (AI *in risk*

assessment, multiple chemicals risk assessment, ERA ja methodologies for non-animal testing – new methods). Teemapaperit ovat juuri olleet AFn kommentoitavana. EFSA kertoi jatkossakin konsultoivansa jäsenmaita AFn kautta ja pyysi FPja tukemaan asioissa maansa AF -jäsentä sekä välittämään rahoitusuutisia relevanteille tahoille. Kaiken kaikkiaan EFSA satsaa SPIDoon ensi vuonna 8 M € ja vuodesta 2022 alkaen 16 M €/v. Hakukuulutukset julkaistaan EFSA:n sivuilla, ja myös FP tiedottaa niistä. Ensimmäinen rahanhakukulutus on tarkoitus julkaista jo tänä vuonna.

Seuraavaksi EFSA:n Eileen O’Dea piti mielenkiintoisen esityksen **digitaalisista ekosysteemeistä**, ja miten sillä voitaisiin tukea Euroopan elintarviketurvallisuutta. Lyhyesti digitaalisissa ekosysteemeissä luovutaan omista siiloista ja yhdistetään oma osaaminen, data ja palvelut kumppaneiden palveluihin, osaamiseen ja dataan.

Esitystä täydensi Milo Bystricky esitys **tiedonkeruun ja mallinnuksen tulevaisuuden visioista**, jotka kumpuavat juuri julkaistusta raportista ([Report of the Advisory Forum Task Force on Data Collection and Data Modelling](#)), jossa esitetään suosituksia pitkän- ja lyhyenvälisiin toimista (mm.: “It is conceivable that by 2027 the EU food safety system will be a network of highly digitalised, secure, connected and interoperable food safety systems at national and EU levels, opening up access to real-time data in all parts of the network”).

Keskustelussa monet FP:t kertoivat miettineensä mitä lisäarvoa datantuottajille (mukaan lukien teollisuuden aineistot) saataisiin luotua datan välittämisestä mm. EFSA:lle, sekä miten heitä voitaisiin motivoida. Niin kauan, kun datan välittäminen ei ole lainsäädännöllä ”pakollista” painitaan monissa maissa motivointiongelman kanssa etenkin kuin samanaikaisesti ”kärsitään” resurssipulasta. Esille nostettiin myös, että maat tarvitsevat aikaa datan validointiin ennen sen lähettämistä EFSA:lle. DK toivoi seuraavassa FP -kokouksessa käytävän läpi sitä, miten em. raportin suositukset aiotaan implementoida.

Seuraavaksi vaihdettiin tietoja parhaista käytännöistä. **IT esitteli kansallista asiantuntijatietokantaansa**, jonka he toteuttivat EFSA:n yhteistyöorganisaatiouudistuksen rinnalla. Heillä on asiantuntijapankissaan tällä hetkellä yli 500 asiantuntijaa EFSA:n neljäلتoista eri toimialueilta (esim. riskiviestintä). Tarkoitus on luoda näistä pysyviä työryhmiä ja järjestää säännöllisiä asiantuntijakokouksia, joissa voidaan käsitellä kompetenssia koskevia asioita ja tai laatia vastauksia esim. EFSA:n tai muiden maiden FP:ien lähettämiin kysymyksiin. Tarkoitus on myös seurata työryhmien vastausaktiivisuutta.

PT:n, CY:n ja LT:n muodostaman konsortion FP:t kertoivat suunnitelleensa EFSA:n EUFORA riskinarviointikoulutusohjelmaan varsin laajan kokonaisuuden **virtuaalista koulutusmateriaalia EFSA:n datan keräyksestä ja siirrosta**. Koulutuspakettien sisällön yläotsikot ovat: johdanto datankeräykseen, ohjeistodokumentit datan välitykseen, datamallit, katalogit, raportointityökalut ja datan validointi. Osa koulutuspakettien sisällöstä avataan ohjelmassa koulutettavien ohella myös maiden käyttöön.

Keskustelussa monet FP:t nostivat hattua kollegoiden ponnisteluille ja tiedustelivat koska koulutusmateriaaleja olisi mahdollista saada maiden käyttöön. EFSA kertoi, että seuraavaksi se viimeistelee materiaaleja, jonka jälkeen osa niistä on erillisen pyynnön jälkeen myös maiden käytettävissä.

Marina Kurisova EFSA:sta kertoi seuraavaksi EFSA:n saaneen **hyvin hakemuksia auki olleisiin apurahahakukuulutuksiin**: temaattiseen hakuun saapui yhteensä 16 hakemusta ja kumppanuushakuun 13 ehdotusta (*F1stä ainakin 2*). EFSA arvioi parhaillaan hakemuksia.

Tällä hetkellä avoinna olevat apurahahakukuulutukset löytyvät [tästä](#) linkistä. Ennakkotietoa EFSA:n tulevista rahoituksista löytyy puolestaan [täältä](#).

EFSA:n Donna Lucas informoi kokouksen lopuksi tulossa olevasta EFSA:n yhteistyöorganisaatio -kyselystä. Kyselyä testataan ensin muutamalla maalla (FI, NO, DK, FR, LT, IT ja EL), jonka jälkeen se lähetetään maihin vastattavaksi.

Kokouspäivien parasta antia olivat vilkkaat keskustelut aiheesta kuin aiheesta etäyhteyksistä huolimatta. FP:t pyysivät monista aiheista täydennyksiä ja lisäselvennyksiä ja toivoivat kokouksiin vähemmän aiheita ja enemmän aikaa keskusteluille ja kysymyksille. DE muistutti EFSA:ta etukäteen jaetun kokousmateriaalin tärkeydestä, jotta FP:t voisivat paremmin valmistautua kokouksiin.

Seuraava kokous

✓ 44th 18-19.11.2020 TEAMS -verkkokokous

JAKELU: P. Mäkelä, J. Nieminen, P. Tuominen, L. Maunuksela, J. Husu-Kallio/MMM, T. Aaltonen/MMM